

RESEARCHING CIVIL PARTICIPATION IN WALES, IN PLACE AND OVER TIME

1

Attachments and relationships to place provide an important basis for local voluntary activity.

2

Stories of people becoming involved in small groups and activities highlight roles of personal and social networks of family, friends, neighbours and local acquaintances.

3

Continuity of local civil society rests heavily upon a small number of individuals connected to community and voluntary groups and activities. Their ageing profile raises questions about the future of civil society.

4

Although some faith, class and gender-based associations have experienced change and decline in participation, their influence on local civil society can persist through the built environment, family culture and senses of belonging.

5

Pre-existing social and spatial boundaries need to be accounted for if place-based funding is to be effective.

YMCHWILIO I GYFRANOGIAD SIFIL YNG NGHYMRU, MEWN LLE A THROS AMSER

1

Mae cysylltiadau a chydberthnasau â lle yn cynnig sylfaen bwysig ar gyfer gweithgareddau gwirfoddol lleol.

2

Mae straeon am bobl sy'n cymryd rhan mewn grwpiau a gweithgareddau bach yn amlygu rolau rhwydweithiau personol a chymdeithasol teuluoedd, ffrindiau, cymdogion a phobl gyfarwydd leol.

3

Mae parhad cymdeithas sifil leol yn dibynnu'n fawr ar nifer bychan o unigolion sy'n gysylltiedig â grwpiau a gweithgareddau cymunedol a gwirfoddol. Mae eu proffil oedran yn codi cwestiynau ynghylch dyfodol cymdeithas sifil

4

Er bod rhai cymdeithasau sy'n seiliedig ar gred, dosbarth a rhyw wedi gweld newid a dirywiad mewn cyfranogiad, gall eu dylanwad ar gymdeithas sifil leol barhau drwy'r amgylchedd adeiledig, diwylliant y teulu ac ymdeimlad o berthyn.

5

Rhaid ystyried ffiniau cymdeithasol a gofodol sy'n bodoli eisoes er mwyn i gyllid sy'n seiliedig ar le fod yn effeithiol.

REDEFINING LOCAL CIVIL SOCIETY IN AN AGE OF GLOBAL INTERCONNECTIVITY

1

Local civil society activity increasingly includes initiatives motivated by global issues (eg, food, the environment and migration) rather than local concerns.

This attracts new, young participants.

2

Local action motivated by global issues embodies the principle of *'Think Global, Act Local'*. Individuals influenced by media reports of international events want to respond with action in their community.

3

Activities are led by informal networks of activists and ephemeral groups. They draw support and resources from established bodies, including local councils and churches, often involving individuals with experience of activism across multiple issues.

4

Local civil society action on global issues reinforces a community's sense of place as being within a progressive society.

5

Individuals work across multiple scales, on projects within their communities and beyond.

AILDDIFFINIO CYMDEITHAS SIFIL LEOL MEWN OES RHYNG-GYSYLLTEDD BYD-EANG

1

Mae gweithgareddau cymdeithas sifil leol yn cynnwys nifer cynyddol o fentrau a ysgogir gan faterion byd-eang (e.e. bwyd, yr amgylchedd ac ymfudo) yn hytrach na phryderon lleol. Mae hyn yn denu cyfranogwyr ifanc, newydd.

2

Gweithrediadau lleol a ysgogir gan faterion byd-eang sy'n ymgorffori'r egwyddor, '*Meddwl yn fyd-eang a gweithredu'n lleol*'. Mae unigolion sy'n cael eu dylanwadu gan adroddiadau yn y cyfryngau am ddigwyddiadau rhyngwladol eisiau ymateb trwy weithredu yn eu cymuned.

3

Caiff gweithgareddau eu harwain gan rwydweithiau anffurfiol o ymgyrchwyr a grwpiau byrhoedlog. Maen nhw'n cael cymorth ac adnoddau gan gyrff sefydledig, gan gynnwys cynghorau ac eglwysi lleol, ac yn ymwneud yn aml ag unigolion â phrofiad o ymgyrchu ar draws materion lluosog.

4

Mae cymdeithas sifil leol sy'n gweithredu ar faterion byd-eang yn atgyfnerthu ymdeimlad cymuned o le o fewn cymdeithas flaengar.

5

Mae unigolion yn gweithio ar brosiectau o raddfeydd gwahanol, o fewn eu cymunedau a thu hwnt.

MIGRANTS, MINORITIES AND ENGAGEMENT IN LOCAL CIVIL SOCIETY

1

Substantial variation found in civic participation among migrants to the UK. Engagement is lowest among those from Pakistan and Bangladesh, and highest for those from North America, Australasia and some African countries. Explanatory factors include time since migration, religion, levels of education and economic status.

2

Web 2.0 technologies allow grassroots co-ordination that stretches attachment to locality.

3

Austerity politics have placed increased pressure on civil society organisations to support migrants' needs, adding additional pressure, particularly on migrant women, and affecting well-being.

4

2016 EU membership referendum heightened anxieties for EU citizens. Many felt a loss of identity and non-belonging.

5

The often-homogenised experiences of A8 citizens as distinct from those of EU15 citizens is challenged by similarities between Portuguese and Polish migrants, and sharing of resources in some localities.

YMFUDWYR, GRWPIAU LLEIAFRIFOL AC YMGYSYLLTIAD MEWN CYMDEITHAS SIFIL LEOL

1

Amrywiaeth sylweddol i'w weld mewn cyfranogiad dinesig ymhlith ymfudwyr i'r DU. Gwelir yr ymgysylltiad lleiaf ymhlith y rheini o Bacistan a Bangladesh, a'r uchaf ymhlith y rheini o Ogledd America, Awstralia a rhai o wledydd Affrica. Mae'r ffactorau eglurhaol yn cynnwys yr amser ers ymfudo, crefydd, lefelau addysg a statws economaidd.

2

Mae technolegau Web 2.0 yn galluogi gwaith cydlynu ar lawr gwlad sy'n ymestyn y cysylltiad i ardaloedd lleol.

3

Mae gwleidyddiaeth o lynder wedi rhoi mwy o bwysau ar sefydliadau cymdeithas sifil i gefnogi anghenion ymfudwyr, gan ychwanegu mwy o bwysau, yn enwedig ar fenywod sydd wedi ymfudo, ac effeithio ar les.

4

Fe wnaeth y refferendwm ar ein haelodaeth o'r UE yn 2016 gynyddu'r pryderon ymhlith dinasyddion yr UE. Teimlodd llawer eu bod wedi colli eu hunaniaeth a'u hymdeimlad o berthyn.

5

Caiff y profiadau homogoneiddio aml a gaiff dinasyddion A8 sy'n wahanol i brofiadau dinasyddion EU15 eu herio gan nodweddion tebyg a rennir rhwng ymfudwyr o Bortiwgal a Gwlad Pwyl, a rhannu adnodau mewn rhai lleoliadau.

HIGHER EDUCATION AND CIVIL SOCIETY

1

There is a strong association between graduates and participation in civil society (associational membership, voting, volunteering).

2

We measured, for the first time, the 'civic premium' of going to university (difference between graduates and non-graduates). We compared an elite era of higher education with a mass era of higher education and found that 'civic premium' has been maintained over time.

3

Dominant forms of civic engagement have changed over time, from traditional forms (eg, trade union membership) to contemporary forms (eg, environmental organisations).

4

Nature of HE experience is related to civic engagement and attitudes towards civic engagement. Subject choice and type of university attended was found to be important.

ADDYSG UWCH A CHYMDEITHAS SIFIL

1

Mae cysylltiad cryf rhwng graddedigion a chymryd rhan mewn cymdeithas sifil (aelodaeth o gymdeithasau, pleidleisio, gwirfoddoli).

2

Aethom ati am y tro cyntaf i fesur y 'premiwm dinesig' o fynd i brifysgol (y gwahaniaeth rhwng graddedigion a phobl nad ydynt yn raddedigion). Gwnaethom gymharu cyfnod elft o addysg uwch â chyfnod torfol o addysg uwch, a chanfod bod y 'premiwm dinesig' wedi'i gynnal dros amser.

3

Mae'r prif ffurfiau o ymgysylltiad dinesig wedi newid dros amser, o'r ffurfiau traddodiadol (e.e. aelodaeth o undeb lafur) i ffurfiau cyfoes (e.e. cymdeithasau amgylcheddol).

4

Mae natur profiad AU yn ymwneud ag ymgysylltiad dinesig ac agweddau tuag at ymgysylltu dinesig. Canfuwyd bod y pwnc a ddewiswyd a'r math o brifysgol a aethpwyd iddi yn bwysig.

TERRITORIALITY AND THIRD SECTOR ENGAGEMENT IN POLICYMAKING AND WELFARE PROVISION

1

Shifting forms of governance over time and space are key to changing relations between state and civil society. Multi-level governance – and national devolution for Wales – are seen to present new opportunities and roles for civil society organisations, but there is a challenge in treading the fine line between collaboration and competition.

2

Governance complexity has been found to undermine transparency and trust.

3

Issues of monitoring, compliance and the enforcement of legal and policy obligations have been found to shape the relationship between state and civil society, in Wales and our international case studies.

4

On the 20th anniversary of Welsh devolution, to varying degrees and with caveats, our findings point to national devolved governance, thus far, being a 'good thing' for civil society.

TIROGAETHEDD AC YMGYSYLLTIAD Y TRYDYDD SECTOR WRTH LUNIO POLISIÂU A DARPARU BUDD-DALIADAU

1

Mae dulliau llywodraethu sy'n newid dros amser a lle yn allweddol i newid y gydberthynas rhwng y wladwriaeth a chymdeithas sifil. Credir bod llywodraethu aml-lefel – a datganoli cenedlaethol ar gyfer Cymru – yn cyflwyno cyfleoedd a rolau newydd ar gyfer sefydliadau cymdeithas sifil, ond mae troedio'r llinell gul rhwng cydweithio a chystadlu yn heriol.

2

Canfuwyd bod cymhlethdod o ran llywodraethu yn tanseilio tryloywder ac ymddiriedaeth.

3

Yn ôl pob golwg, mae materion o ran monitro, cydymffurfio a gorfodi rhwymedigaethau cyfreithiol a pholisi wedi llunio'r gydberthynas rhwng y wladwriaeth a chymdeithas sifil, yng Nghymru ac yn ein hastudiaethau achos rhyngwladol.

4

20 mlynedd ers datganoli yng Nghymru, awgryma ein canfyddiadau, i raddau amrywiol a chyda cafeatau, fod llywodraethu datganoledig cenedlaethol, hyd yma, yn 'beth da' i gymdeithas sifil.

EDUCATION, LANGUAGE AND IDENTITY

1

There is a consensus about how education systems should support minority languages but the extent to which education should enable the development of group identities is uncertain.

2

There is a need to examine how state projects associated with promoting identity and language are complicated 'on the ground'.

3

While lessons can be learnt from combining the case studies of Scotland and Wales in this comparative study, learning is partial, due to different social, political and cultural contexts.

4

Increasingly, close relationships are developing between statutory and voluntary education in enabling identities and practices of young people to develop. The productive overlap and potential tensions require exploration.

5

There is a need for more sophisticated ways of measuring and evaluating impact of education in enabling practices and identities of young people to develop.

ADDYSG, IAITH A HUNANIAETH

1

Mae consensws ynghylch sut dylai systemau addysg gefnogi ieithoedd lleiafrifol, ond ni wyddys yn union i ba raddau y dylai addysg alluogi datblygiad hunaniaethau grŵp.

2

Mae angen archwilio sut mae prosiectau gwladwriaethol sy'n gysylltiedig â hyrwyddo hunaniaeth ac iaith yn gymhleth 'ar lawr gwlad'.

3

Er y gellir dysgu gwersi drwy gyfuno astudiaethau achos Cymru a'r Alban yn yr astudiaeth gymharol hon, mae'r dysgu'n dameidiog oherwydd y gwahanol gyd-destunau cymdeithasol, gwleidyddol a diwylliannol.

4

Mae cydberthnasau agos yn datblygu fwyfwy rhwng addysg statudol a gwirfoddol o ran galluogi hunaniaethau ac arferion pobl ifanc i ddatblygu. Mae angen archwilio'r gorgyffwrdd cynhyrchiol a'r tensiynau posibl.

5

Mae angen ffyrdd mwy soffistigedig o fesur a gwerthuso effaith addysg o ran galluogi arferion a hunaniaethau pobl ifanc i ddatblygu.

IMPLICATIONS OF SPATIAL AND TEMPORAL VARIATION IN SERVICE PROVISION FOR INEQUALITIES IN SOCIAL OUTCOMES

1

We developed a geospatial analysis plug-in aimed at understanding spatial inequalities in sporting infrastructure provision. This tool provides the Welsh Government with clear evidence of where to invest in sport facilities and is actively being evaluated by national sports governing bodies, such as Welsh Gymnastics, to assess gaps in current provision.

2

We implemented a novel approach to calculating the 'Access to Services' domain of the Welsh Index of Multiple Deprivation (WIMD).

3

We applied accessibility models to investigate policy implications of the austerity-driven loss of public services.

4

We investigated variations in childcare places in Wales, in relation to the Welsh Government pledge to introduce 30 hours of free childcare to working families.

5

We explored the different types of individual and area-level factors influencing the propensity to volunteer.

GOBLYGIADAU'R AMRYWIAETH RHWNG LLE AC AMSER MEWN DARPARIAETH GWASANAETHAU AR GYFER ANGHYDRADDOLDEBAU MEWN CANLYNIADAU CYMDEITHASOL

1

Fe wnaethom ddatblygu ategyn dadansoddi geo-ofodol gyda'r nod o ddeall anghydraddoldebau gofodol mewn darpariaeth seilwaith chwaraeon. Mae'r offeryn hwn yn rhoi tystiolaeth glir i Lywodraeth Cymru ynghylch ble i fuddsoddi mewn cyfleusterau chwaraeon ac mae'n cael ei werthuso ar hyn o bryd gan gyrff llywodraethu chwaraeon cenedlaethol, megis Gymnasteg Cymru, i asesu'r bylchau yn y ddarpariaeth gyfredol.

2

Fe wnaethom weithredu dull newydd o gyfrifo parth 'Mynediad i Wasanaethau' y Mynegrif Amddifadedd Lluosog ar gyfer Cymru (WIMD).

3

Fe wnaethom gymhwyso modelau hygrychedd er mwyn ymchwilio i'r goblygiadau polisi yn sgil colli gwasanaethau cyhoeddus oherwydd llymder.

4

Fe wnaethom ymchwilio i'r amrywiadau mewn lleoedd gofal plant yng Nghymru, o ran addewid Llywodraeth Cymru i gyflwyno 30 awr o ofal plant am ddim i deuluoedd sy'n gweithio.

5

Fe wnaethom archwilio'r gwahanol fathau o ffactorau unigol a ffactorau lefel ardal sy'n dylanwadu ar y duedd i wirfoddoli.

TRADE UNION MEMBERSHIP, ASSOCIATIONAL LIFE AND WELL-BEING

1

Intergenerational transmission of union membership is stronger where parents are union members, among daughters, and those born within areas of high union density.

2

Ties of kinship, particularly places, serve as conduits of trade unionism and collective forms of consciousness. Those residing in ex-mining areas remain more likely to join unions.

3

Unions are increasingly drawing on power resources at a local, national and international level, and are engaging with the wider labour movement, in order to move towards effective representation.

4

Practices of gift exchange relating to the creation of sites of industrial heritage in former coalfields are one mode for the intergenerational transmission of values.

AELODAU O UNDEB LAFUR, BYWYD A LLES CYSYLLTIADOL

1

Mae trosglwyddo aelodaeth undeb o un genhedlaeth i'r llall pan mae'r rhieni'n aelodau o'r undeb yn gryfach ymhlith merched, a'r rheini a anwyd o fewn ardaloedd â dwysedd undeb uchel.

2

Mae cysylltiadau carennydd, yn enwedig lleoedd, yn sianeli ar gyfer undebaeth lafur a ffurfiau cyfunol o ymwybyddiaeth. Mae'r rheini sy'n preswyllo mewn hen ardaloedd glofaol yn parhau i fod yn fwy tebygol o ymuno ag undebau.

3

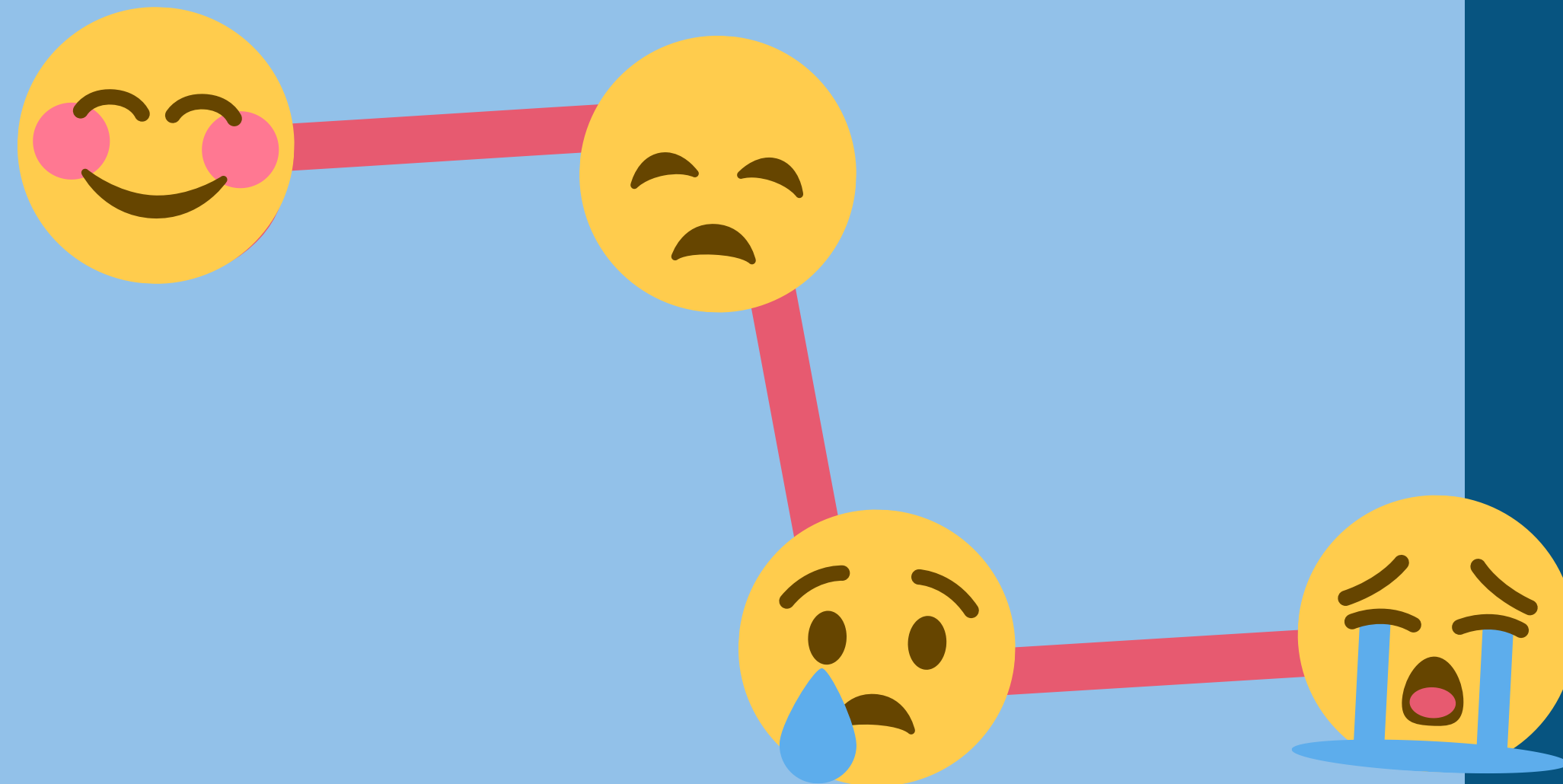
Mae undebau'n defnyddio mwy a mwy o adnoddau pŵer ar lefel leol, genedlaethol a rhyngwladol ac yn ymgysylltu â'r mudiadau gwaith ehangach, er mwyn symud tuag at gynrychiolaeth effeithiol.

4

Mae arferion megis cyfnewid rhoddion sy'n ymwneud â chreu safleoedd treftadaeth ddiwydiannol mewn hen feysydd glo yn un ffordd o drosglwyddo gwerthoedd o un genhedlaeth i'r llall.

WELL-BEING, DEPRIVATION AND SOCIAL COHESION

1

Research on the public/private sector wage differential influenced government policy and the regional pay initiative was abandoned. The ONS now provides two estimates of this pay differential.

2

Public sector workers work harder and expend more discretionary effort than private sector counterparts. Job stability is no longer a positive feature and any pay premium is insignificant.

3

Bisexuals experience the least life satisfaction of any sexual group.

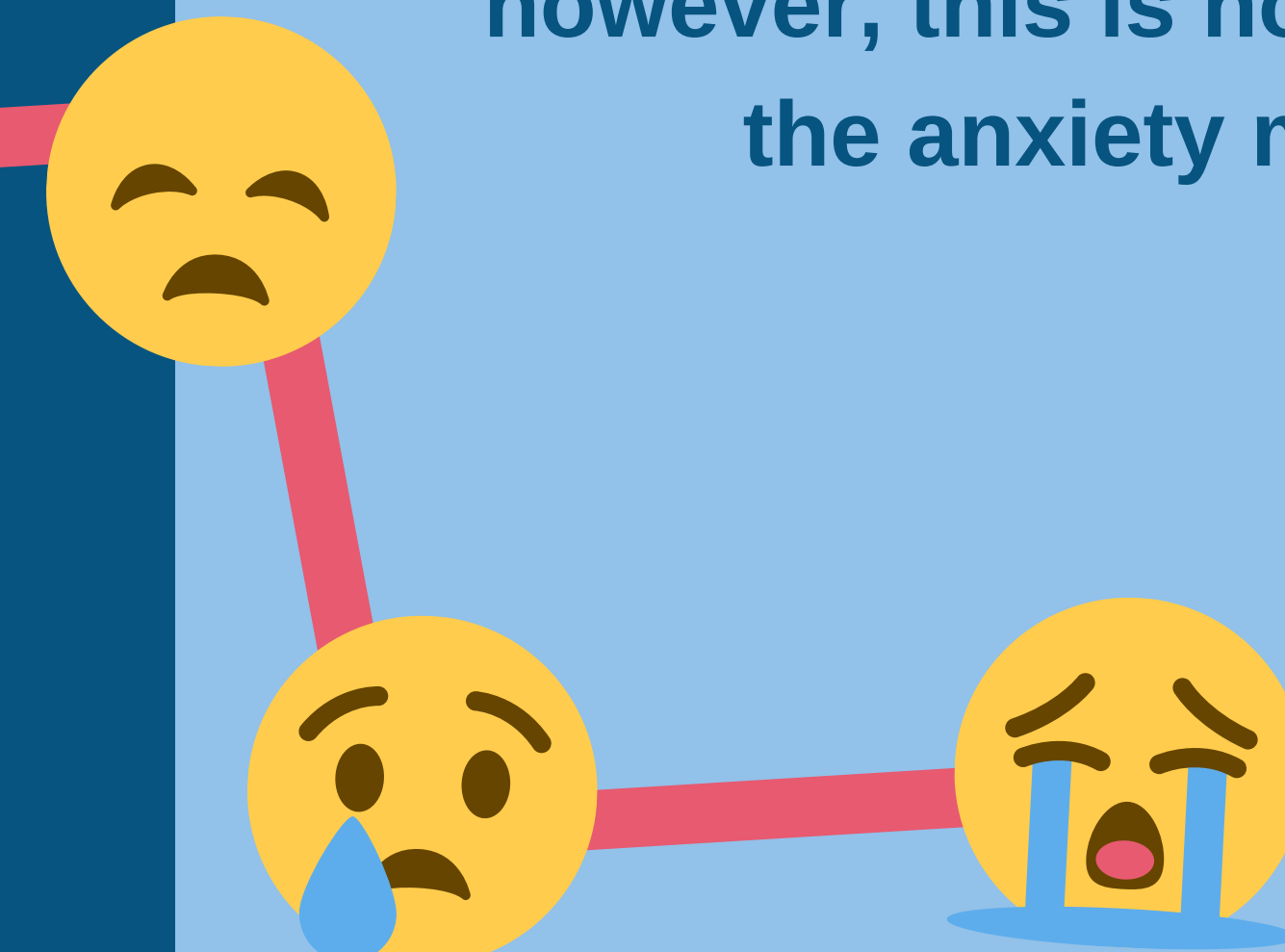

4

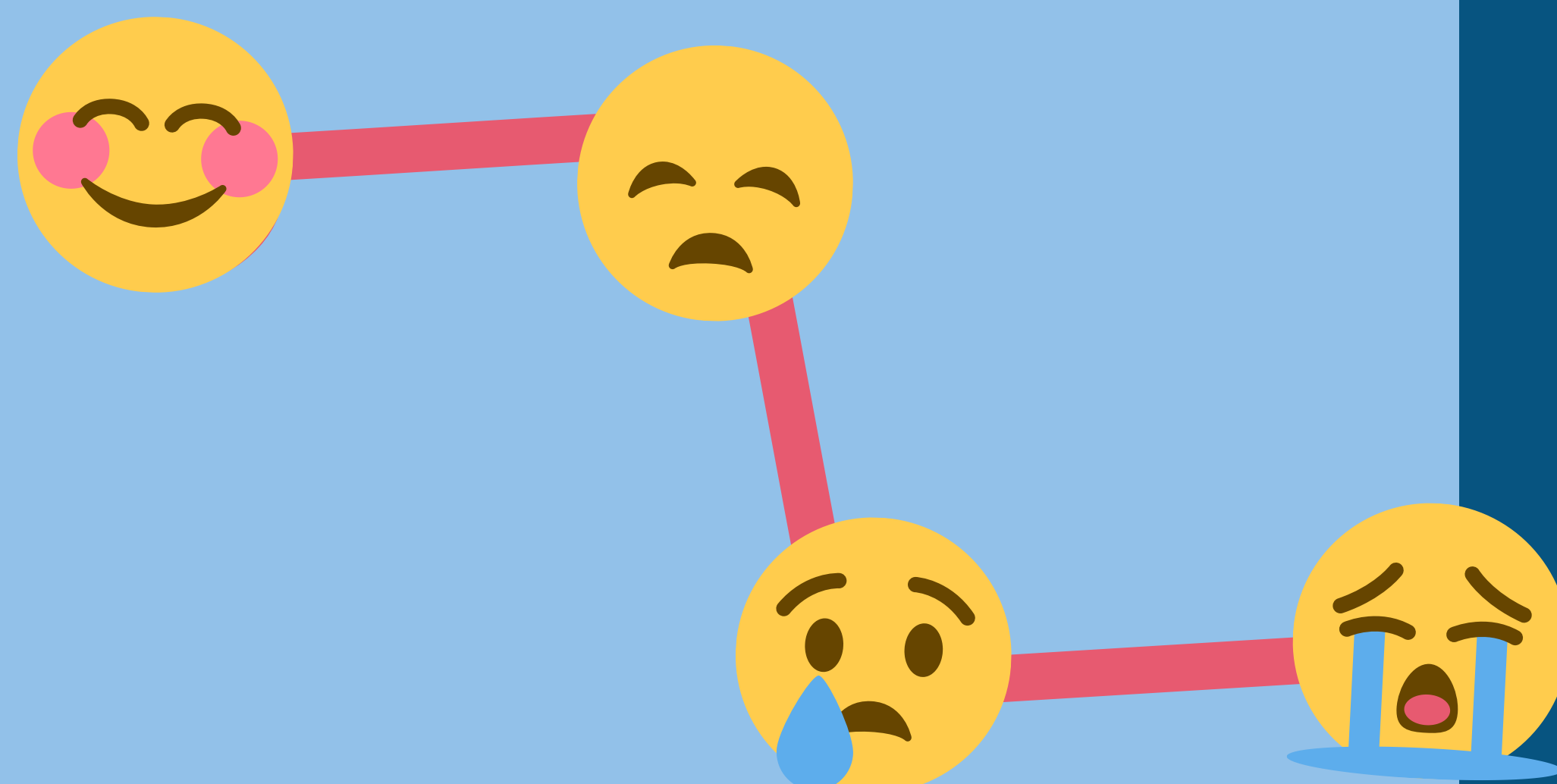
There's no evidence that illness exerts influence at time of onset for those who report the highest levels of well-being but it has significantly negative impacts below the 90th percentile.

5

In Australia, impact of disability onset was found to vary with severity of disability. In the UK, well-being declines sharply with duration of unemployment up to around 3-4 years before levelling, however, this is not the case for the anxiety measure.

LLES, AMDDIFADEDD A CHYDLYNIANT CYMDEITHASOL

1

Gadawyd y syniad o wneud gwaith ymchwil ar fenter polisi a chyflog rhanbarthol y llywodraeth ar y gwahaniaeth rhwng cyflogau yn y sector cyhoeddus/preifat, ac mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol yn darparu dau dyfynbris bellach o'r gwahaniaeth hwn rhwng cyflogau.

2

Mae gweithwyr yn y sector cyhoeddus yn gweithio'n galetach ac yn rhoi mwy o ymdrech ddiamod i'r gwaith na'u cymheiriaid yn y sector preifat. Nid yw sefydlogrwydd swydd yn nodwedd gadarnhaol mwyach ac nid yw unrhyw bremiwm cyflog yn arwyddocaol.

3

Pobl ddeurywiol yw'r rhai sy'n profi'r boddhad lleiaf mewn bywyd ymhlith pob grŵp rhywiol.

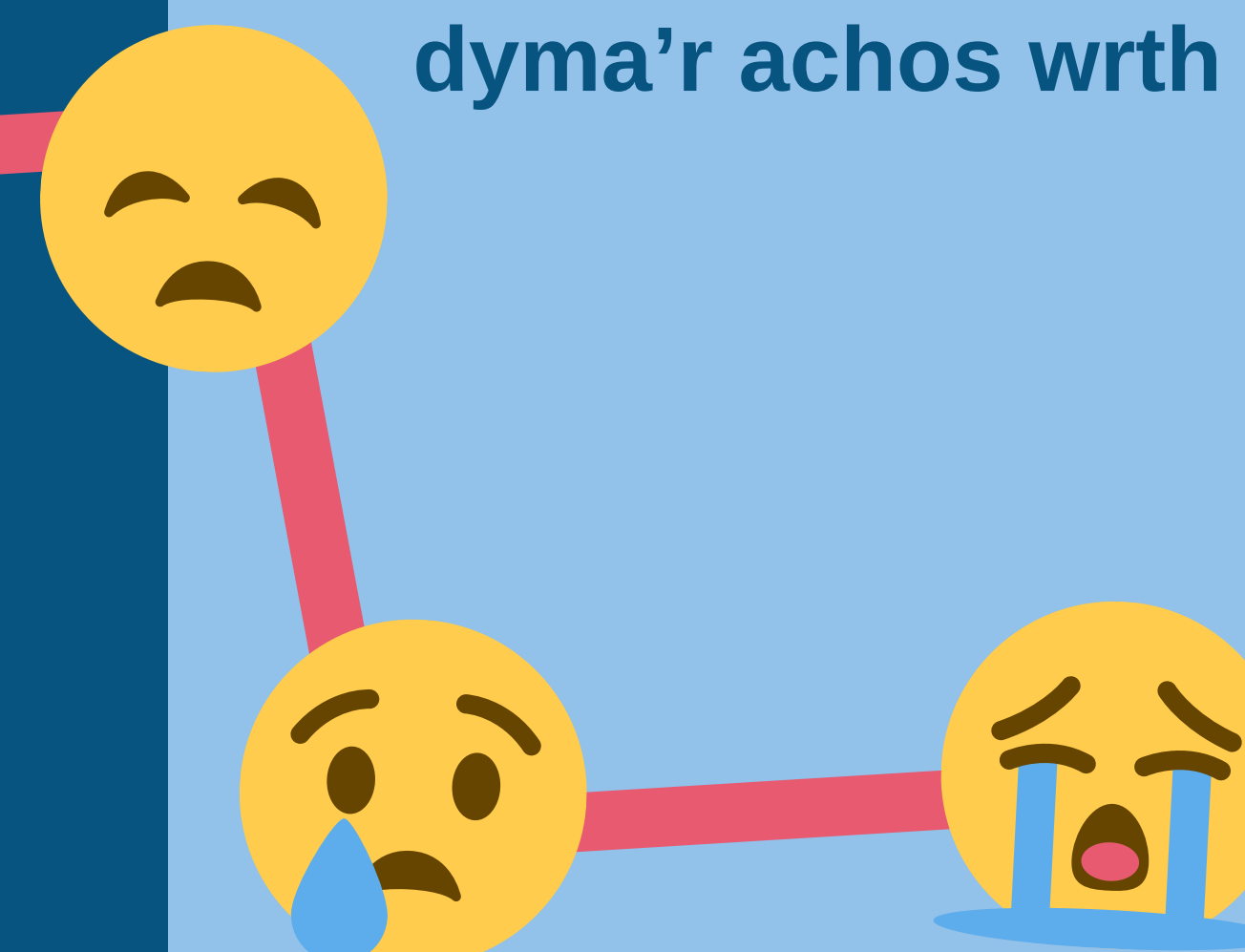

4

Nid oes tystiolaeth fod salwch yn cael dylanwad ar adeg cychwyn y salwch ar gyfer y rhai hynny sy'n adrodd y lefelau uchaf o les, ond mae'n cael effaith negyddol arwyddocaol o dan y 90fed canradd.

5

Yn Awstralia, canfuwyd bod effaith anabledd ar adeg cychwyn yr anabledd yn amrywio yn ôl difrifoldeb yr anabledd. Yn y DU, mae lles yn dirywio'n sydyn yn ôl cyfnod diweithdra hyd at oddeutu 3-4 blynedd cyn lefelu, ond nid dyma'r achos wrth fesur gorbryder.

GENERATIVITY, SOCIAL PARTICIPATION AND LATER LIFE

1

Adverse childhood experiences (ACEs) such as abuse, household dysfunction, harassment, and severe financial hardship have an impact long after they are experienced.

2

Individuals who experienced ACEs were significantly less likely to volunteer later in life. The age at which ACEs were experienced was found to affect the probability of volunteering too – the majority of events were most detrimental when experienced later in childhood.

3

We analysed to what extent an individual's level of generativity (supporting the next generation) is related to the hours spent volunteering. Results from a series of ordered logistic regression models showed a pronounced impact – even more so than traditional determinants used in research on volunteering.

NATUR GENHEDLOL (GENERATIVITY), CYFRANOGIAD CYMDEITHASOL A BYWYD HYN

1

Mae profiadau andwyol yn ystod plentyndod (ACEs), megis camdriniaeth, trafferthion yn y cartref, aflonyddwch a chaledi ariannol difrifol yn cael effaith ymhell wedi iddynt gael eu profi.

2

Roedd unigolion a oedd wedi profi ACEs yn llawer llai tebygol o wirfoddoli yn ddiweddarach mewn bywyd. Canfu fod oed rhywun pan brofwyd ACEs yn effeithio ar y tebygolrwydd o wirfoddoli hefyd – roedd y mwyafrif o ddigwyddiadau'n cael y niwed mwyaf pan oeddent wedi'u profi'n ddiweddarach mewn plentyndod.

3

Fe wnaethom ddadansoddi i ba raddau y mae natur genhedlol unigolyn (cefnogi'r genhedlaeth nesaf) yn ymwneud â'r oriau a dreulir yn gwirfoddoli. Dangosodd y canlyniadau o gyfres o fodelau atchwel logistaidd a drefnwyd fod yna effaith bendant – hyd yn oed yn fwy na'r penderfynyddion traddodiadol a ddefnyddiwyd i wneud gwaith ymchwil ar wirfoddoli.

THE TRANSMISSION OF INTERGENERATIONAL CAPITAL IN WALES

1

Families are an important cornerstone of civil society in terms of the intergenerational transmission of dispositions, skills and networks – although the process of transmission is by no means straightforward.

2

Women, as mothers and grandmothers, appear to be especially significant in the intergenerational transmission of ‘civic virtues’.

3

Family-related life course events both hinder and foster distinctive kinds of civic engagement.

4

The domestic sphere provides an important arena in which young people develop their civic and political sensibilities. Family arguments and debates around the dinner table provide young people with tools to contribute to engagement in the public sphere.

5

The transmission of political orientations is not one-directional. Parents and grandparents develop new sensibilities as a result of interactions with younger generations.

TROSGLWYDDO CYFALAF O UN GENHEDLAETH I'R LLALL YNG NGHYMURU

1

Mae teuluoedd yn gonglfaen pwysig o gymdeithas sifil o ran trosglwyddo tueddiadau, sgiliau a rhwydweithiau o un genhedlaeth i'r llall - ond nid yw'r broses drosglwyddo'n syml o bell ffordd.

2

Ymddengys fod menywod, fel mamau a neiniau yn arbennig o arwyddocaol yn y gwaith o drosglwyddo 'rhinweddau dinesig' o un genhedlaeth i'r llall.

3

Mae digwyddiadau cwrs oes sy'n ymwneud â theuluoedd yn llesteirio ac yn meithrin mathau penodol o ymgysylltiad dinesig.

4

Mae'r byd domestig yn darparu llwyfan bwysig i bobl ifanc ddatblygu eu hymwybyddiaeth ddinesig a gwleidyddol. Mae dadleuon a thrafodaethau teuluol o gwmpas y bwrdd bwyd yn rhoi'r offer i bobl ifanc gyfrannu at ymgysylltiad yn y byd cyhoeddus.

5

Nid proses un ffordd yw'r gwaith o drosglwyddo gogwyddau gwleidyddol. Mae rhieni a neiniau a theidiau yn datblygu ymwybyddiaeth newydd o ganlyniad i'r rhyngweithiadau â chenedlaethau iau.

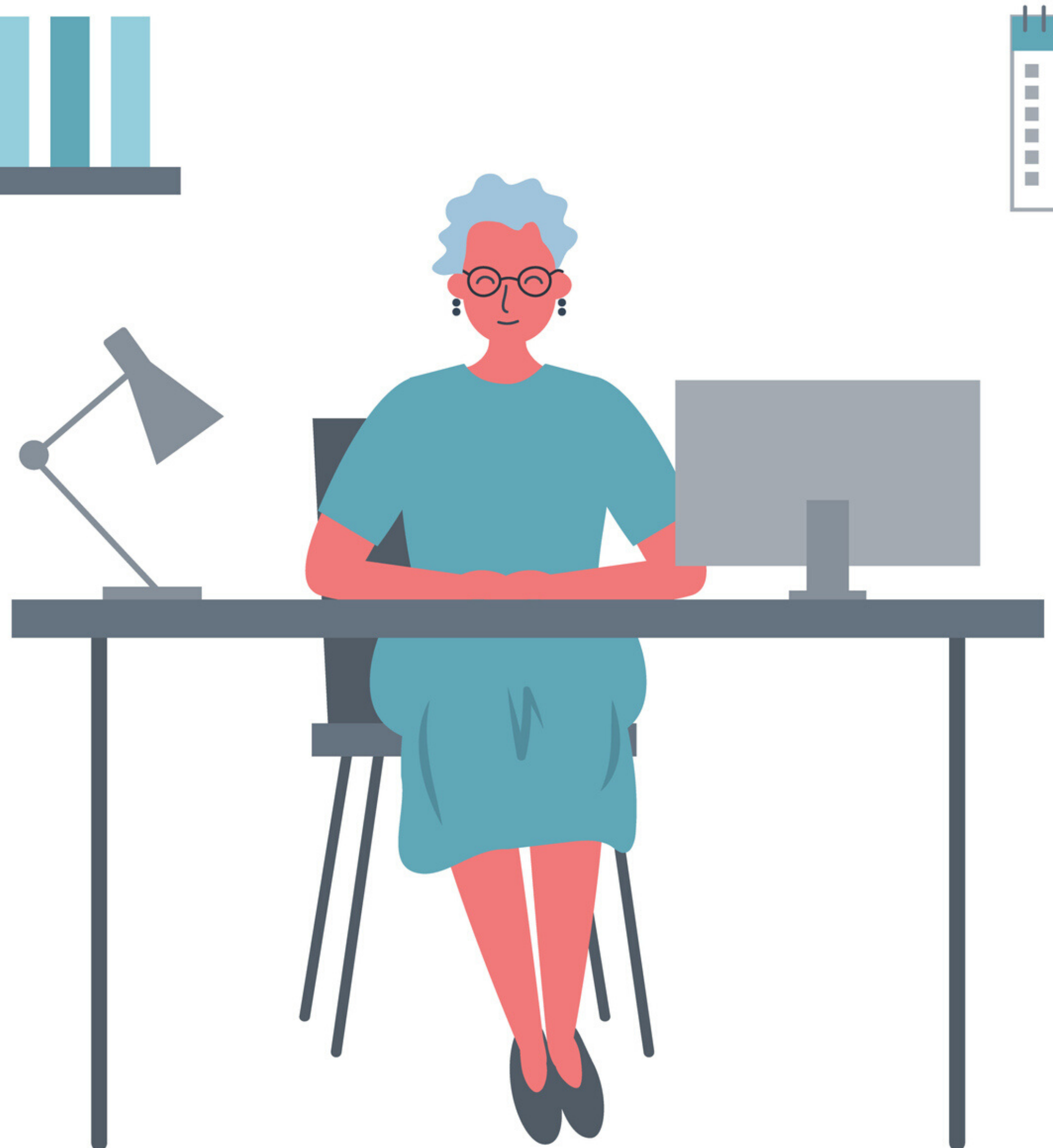
AGEING, SERIOUS LEISURE AND THE CONTRIBUTION OF THE GREY ECONOMY

1

‘Older people’ (over-60s and those in ‘third age’) provide important role in sustaining and developing community institutions.

2

Motivation factors vary over time according to shifting priorities; including time, bereavement, health, and efforts to experience new things.

3

Community and charitable organisations are increasingly recognising the key role older people play in facilitating day-to-day aspects of their work and fulfilling key roles and specialist tasks.

4

Institutions can benefit by developing platforms that recognise contributions and needs of this cohort. This must be balanced with recognition that formalising these roles can undermine attractiveness.

5

Shifting demographic trends, working practices and economic factors are having an effect on the ability of older people to engage in voluntary work. This includes the impact of ‘healthier ageing’ and the role that many older people undertake as care givers, particularly childcare.

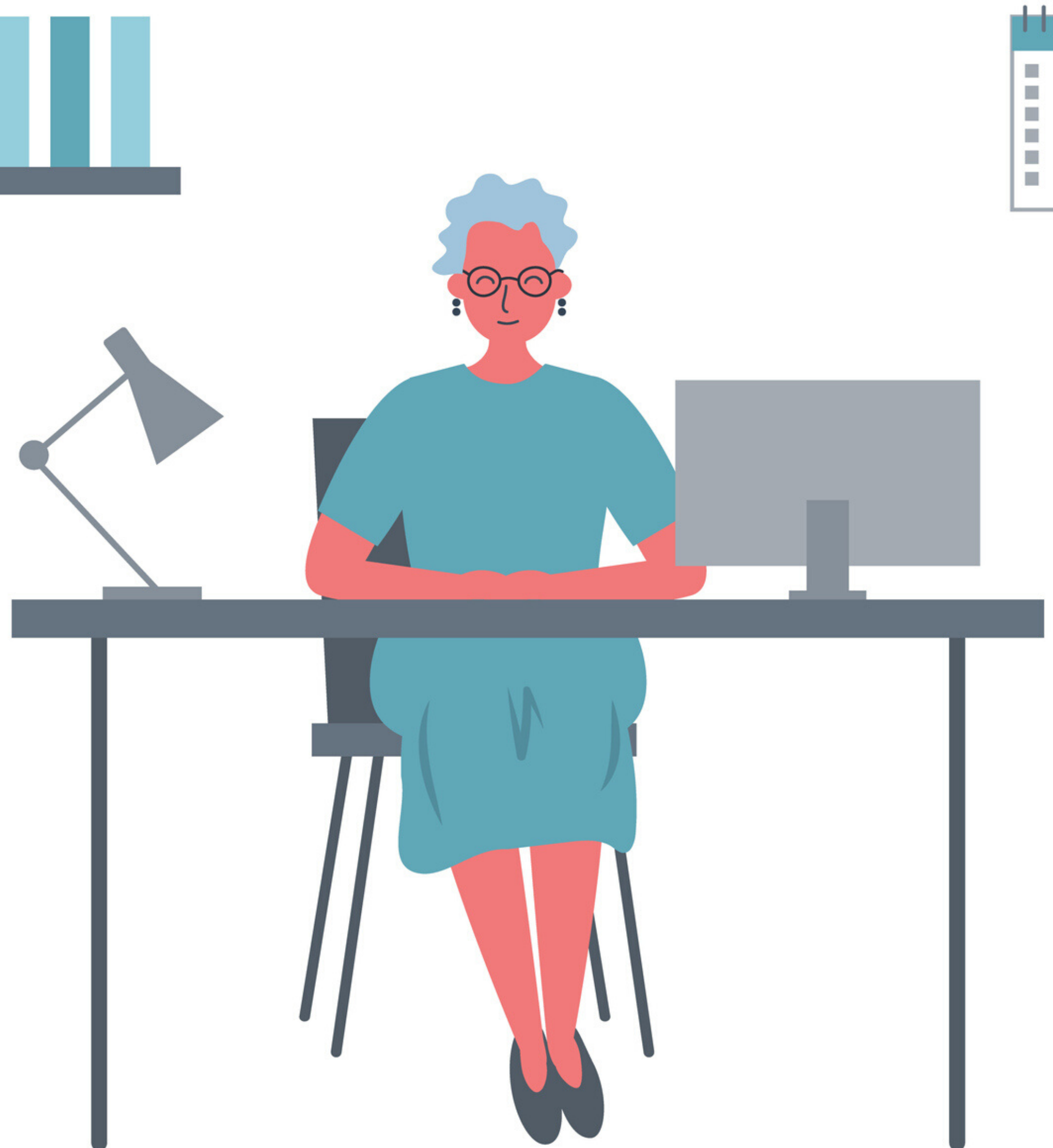
HENEIDDIO, HAMDDEN DDIFRIFOL A CHYFRANIAD YR ECONOMI LWYD

1

Mae 'pobl hŷn' (pobl dros 60 oed a'r rheini yn y 'drydedd oes') yn chwarae rhan bwysig mewn cynnal a datblygu sefydliadau cymunedol.

2

Mae'r ffactorau ysgogol yn amrywio dros amser yn ôl blaenoriaethau newidiol, gan gynnwys amser, profedigaeth, iechyd, ac ymdrechion i brofi pethau newydd.

3

Mae sefydliadau cymunedol ac elusennol yn fwyfwy ymwybodol o'r rôl allweddol y mae pobl hŷn yn ei chwarae o ran hwyluso agweddau ar eu gwaith bob dydd a chyflawni rolau allweddol a thasgau arbenigol.

4

Gall sefydliadau elwa ar hyn drwy ddatblygu llwyfannau sy'n cydnabod cyfraniadau ac anghenion y garfan hon. Mae'n rhaid cydbwysu hyn â'r gydnabyddiaeth y gall ffurfioli'r rolau hyn danseilio'r atyniad.

5

Mae tueddiadau demograffig newidiol, arferion gwaith a ffactorau economaidd yn effeithio ar allu pobl hŷn i gymryd rhan mewn gwaith gwirfoddol. Mae hyn yn cynnwys effaith 'heneiddio'n iachach' a'r rôl y mae llawer o bobl hŷn yn gorfod ymgymryd â hi fel gofalmwyr, yn enwedig gofal plant.